NOWINY
SWIEZE,

Abo
RELATIA
Pewna z Niemiec.

Zá odmiáná fortuny/ od
GVSTAWA, DO CE-
SARZA Ie° Mći.
w Roku P. 1632. Dniá 4. Kwietniá/
Pánu Bogu ná cżeść y chwałe/ nam Kátholikom
y Kośćiołowi ś. ná pociechę: á Heretykom
ná wßeláka háńbe.

Drukowano Roku Páńskiego/ 1632.

N O W I N Y
N O W E
Zá odmiáną Fortuny, od Gustawá do Ces[...]rza, w Roku Páńskim 1632.

z Rzymu dniá 8. Lutego.

WE Włoszech/ wszyscy Duchowni szostą część z swych dochodow skłádáią ná woysko Chrześciáńskie przeciw Heretykom. Oćiec ś. ná káżdy Miesiąc z swego skárbu dwánaśćie tyśiecy Coronatow dáie Cesárzowi: Tenże Oćiec ś. pozwala Krolowi Hiszpáńskiemu/ áby sześć kroć sto tyśiecy Coronatow od Duchownych w Hiszpániey wźiął/ ná potrzebę Cesárskiego woyská.

Kárdynał Pásmán/ przyiáchał do Rzymu/ posłány od Cesárzá/ z Autentykiem spiknienia się y zmawiánia Krolá Fráncuskiego z Heretykámi ná dom Rákuski/ gdźie protestuie się przed Oycem świętym ná Krolá Fráncuskiego/ iáko się też nań protestował iuż po trzy rázy Krol Hiszpáński.

Oćiec święty pisał do Krolá Fráncuskiego/ strofuiąc go iż nie słusznie woynę podniosł przeciw Domowi Rákuskiemu: gdźie rozumieią iż Krol Fráncuski odstąpi od Ligi Heretyckiey/ gdyż też iest vrážony pysznemi y rospustnemi postępkámi Gustawá.

z Kolná

Z Kolna 21. Lutego.

W Kolnie Woyska iest zebránego/ z Mieszczan sámych dwádzieściá tysięcy. Sześć Choragwi Studentow. Dwánaście tysiecy woyska Rzemiśnicżego/ ná obrone Miástá/ oprocz Hiszpáńskiego woyska y Wállánow trzy dziestu tysiecy. Ktorzy zá Miástem w Obozie pilnuia ná wyćieczki Szwedow. Szwedzi przepráwuiac sie przez rzeke w Pálátynatum/ przyszli ná rece woyská Hiszpáńskiego idacego/ gdzie wszyscy polegli od mieczá/ y z swoim Hetmánem/ Graffem Adolphem Náſsouio.

Z Czech 28. Lutego,

Xiaże Frydlánskie Wállenstein Generál Cesárski/ wziął Miásto Záác 21. Lutego W ktorym zámknelo sie było woyská Sáskiego cztery Choragwie piechoty/ á trzy Kornety konnych/ z wiela inszych Rebellizántow Czechow. Tám piećset ich poimano/ inszy wszyscy od mieczá zgineli. Co vsłyszawszy insze miástá/ w ktorych Sás osádził swoy lud/ wolne ostawáły/ vstepuiac z nich Szwedowie. A te sa/ Prux/ Komotowa/ Kádán/ co wszytko weszło w rece Cesárskie.

Dniá 8. Lutego. Márchese de Gráná Cesárski Pułkownik/ moca odebrał Miásto Schláckenwáłt/ wypedziwszy lud Sáski: Gdzie w łupách wziął 800. cetnarow Cyny/ y kilká tysiecy w żelezie. Vsłyszawszy to insze Miástá/ w ktorych były osády Sáskiego Xiażeciá/ opuściliie/ iáko Kárslbát/ y Brántáis.

Záczym wszytkie insze Miástá w Czechéch sa odebráne od Cesárzá/ oprocz Prági/ w ktorey 2000. Sáskiego

woyská

woyská ná obronie pozostało/ y Komes Solms obie-
goż Miástá/ srogi vtrapiciel Kátholikow/ w Práb-
wietrzem srodze zárážonego poginęło.

Z Bámbergu 10. Márcá.

Altryngel/ posłány od Tylego 8. dniá Márcá/ ode-
brał Bámberg/ położywszy pierwey cztery tyśiace piecho-
ty mieczem woyská Gustawowego. Konni záśie/ w no-
cy vszli z miástá/ zostáwiwszy ármate: Ktorych puści-
wszy śie zá nimi Kárwaci/ kilká set vtrácili.

Wszyscy Elektorowie Duchowni/ wespoł z Xiąże-
ćiem Báwárskim/ stoią wiernie przy Cesárzu: A przez
swe posły wszelaką Assystencyą Cesárzowi przyobiecáli.
Nie dáleko Bámbergu/ poimány Xiąże iákieś Weymár-
skie Heretyk/ ktory iuż po trzykroć ostał śie krzywoprzy-
śiężcą Cesárzowi: snadź zá tą okázyą wszytkiego przy-
płáci.

Z Wiedniá 13. Márcá.

We Fráncyey wielkie zámieszánie Pánow przećiw Kro-
lowi swemu/ iż śie złączył z Heretykámi. Gdźie pospol-
stwo wpádło do domu Kárdynałá Rosell w Páryżu/
szukáiąc go ná zábićie/ ále nie nálázło: á to dla tego/ że po-
wiádáią bydź go powodem Krolowi Fráncuskiemu pod-
nieśienia woyny/ y tego śie spiknienia z Heretyki/ ná dom
Rákuski. Mátká Krolá Fráncuskiego/ y brát iego/ vsto-
pili z Fráncyey bojąc śie Krolá/ do Bruxellis we Flá-
dryey/ pod obronę Krolá Hiszpáńskiego/ gdźie iego su-
ptem mieszkáią.

Xiaże Sáſkie w wielka melánkolia wpadł / á podobno do tych czas oszálał.

Xiaże Frydlánckie Wallenſtein/ ma ſto piećdzieśiat tyśiecy woyſká/ z inſzymi ktorzy ſa ná zamkách: wyidzie w pole Mieśiacá Kwietniá/ przećiw Sáſom/ Pomorczykom/ y Brándeburczykom.

W Pálátynatom ledwie co Szwed ſpráwił: Chce Fryderyká Fálcgrafá ktorego myślił/ ná ſwe Páńſtwo przywroćić/ odeſláć do Hollándyey/ á to dla tego/ że Heydebergu y Fránckentalu Hiſzpáni z Báwárczykámi mocnie pilnuia y bronia/ gdźie też iuż legło kilká tyśiecy Szwedow.

Xiaże Báwárſkie/ złaczył ſie z Tylim/ gdźie woyſká ieſt wiecey/ niż ſto tyśiecy. Tyli z ſwym woyſkiem leży miedzy Mogoncya y Fránkfortem bárzo ſpoſobnie: gdyż Guſtaw nie może pomocy y pośiłku dodawáć Fránkforczykom/ áni ći Guſtawowi: Z drugiey ſtrony przy Rátysbonie Sam Xiaże Báwárſkie z woyſkiem ſwym pilnuie. Od Rhenu záś ná drugiey ſtronie Don Henrykus/ á Bergen z Hiſzpáńſkim woyſkiem/ ták/ że zewſząd Guſtaw obleżony byſzy.

Z Sáxoniey 14. Márcá.

Xiaże Sáſkie ieſt w wielkiey melánkoliey. Miedzy inſzemi przyczynámi/ te rozumieia bydź: iż Guſtaw w liśćiech do niego nie piſze/ iáko przedtym piſywał/ Rády wáſzey żadamy/ ále iuż piſze: Roſkázuiemy wam.

Ceſárſkie woyſko/ pladruie Xieſtwo Sáſkie/ ták/ iż też Obywá

Obywátele w rozsypke sie vdáią: Niektorzy w Sáskim Xiestwie Rebelizánci z Prági/ y z inszych mieysc/ vdawáli sie do Xiażeciá Sáskiego/ prosząc o żywność y o obronę ie-jo. Od ktorego táka odnieśli odpowiedź: Ja iuż więcey niechce wiedźieć o Czechách/ zásiągayćie sobie zkąd inad rády y pomocy. Wiele żołnierstwá od Sáskiego woyská táksze y Szwedzkiego odchodźi/ ktorzy sie vdáią do woyská Wallensterná.

Xiążę Sáskie Arnheymá Márszałká swego (ktory w Prusiech był) do więźienia dał/ y do tych czas trzyma áresztowánego/ coby tego zá przyczyna/ niewiedzą.

Z Sląská 16 Márcá.

Graff/ á Pappenheim/ z kilka tyśiecy przybył/ Mágdeburg od oblężenia oswobodźić/ ktore Miásto obleżone było od Bánnierá Szwedá: Tám położywszy cztery tyśiace Szwedow/ y wszytkich w vcieczkę podawszy/ Xiążę Luneburskie/ y Biskupá Bremeńskiego/ (pierwey im bywszy sześć tyśiecy) przymuśił do poddáństwá Cesárzowi/ y do przysięgi wierności/ ostátek záśię ich woyská/ do swego przyłączywszy/ vdał sie do Hássyey ze dwudźiestą piąćią tyśiecy żołnierzá wybornego y ćwiczonego.

Z Wiedniá 20. Márcá.

Po bitwie ktora miał Tyli z Szwedámi/ z łupámi inszymi/ zostáło dźiał nieprzyiaćielskich 15. ármaty záśię ná swoie regmenty.

W Nurembergu/ Gustaw vtráćił woyská dwánaśćie tyśiecy/ od Tylego woyská/ y Hiszpáńskiego/ y Xiążeciá Bawáryńskiego.

Z Wrocławiá 29. Márcá.

Wircburg wźięty od Tylego/ położywszy tám dwá tyśiącá Szwedow. Támże Horn Pułkownik Szwedow/ sámo piet vćiekł/ po ktorey bitwie y zgubie Gustaw. strwożony/ vstąpił do Fránkfortu/ á żony odesłáł do Strádzontu;

Z Inderlándu.

Dunkierczykowie wypadszy ná morze/ trzy Okręty Olándrom wźięli/ náłożone dźiáłámi/ w káżdym Okręćie było dźiał dwádźieśćiá/ miedzy ktorymi spiżánych dwádźieśćiá/ żeláznych czterdźieśći wźięli.

Krol Duński iest przy Cesárskiey stronie.

Co się potym iescze będźie dźiało/ oznáymi się.